

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

The Actual and Expected Condition of Teachers toward the Ethical Behavior of
Administrators in Educational Extension Schools
under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1

ธีรชาติ วิลัยลักษณ์ และ สุชาดา นันทะไชย

Thirachat Wilailak and Suchada Nanthachai

คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10903

E-mail: thirachat.wi@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมพ.ศ.2562 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมทุกด้านทั้งเจ็ดด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนในสภาพที่คาดหวังด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือคือด้านพฤติกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น สภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมจำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมทางจริยธรรม

Abstract

The purposes of this research were to study and compare actual and expected conditions of the ethical behavior of administrators in educational extension schools under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, age, educational background, work experiences and job position

The results were as follows: 1) The actual and expected conditions of the ethical behavior according to the ethical standards act B.E. 2562 of administrators in educational extension schools in overall were at a high levels in all seven aspects. The first priority of actual condition was having a strong commitment to the institutions of nation, religion and king including the democratic regime of government with the king as head of state. The last order of actual condition was performing duties fairly without discrimination. For the expected condition, the first priority needed was being a good role model and maintain the image of the government officer. 2) The comparison of the actual and expected conditions of the ethical behavior of administrators classified by gender, age, educational background, work experiences, and job position, in overall had no statistically significant differences except the expected condition classified by job positions there was a statistically significant difference at the level of 0.05.

บทนำ

สิ่งที่ประเทศไทยและภาคการศึกษาต้องการและให้ความสำคัญ รวมถึงมุ่งที่จะพัฒนาเกี่ยวกับผู้คนที่คือ เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ดังที่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (สภาพนายความ, 2544, หน้า 33) ได้กำหนดให้ รัฐจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ อีกทั้งเพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ในปี พ.ศ.2562 รัฐบาลมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม ในปี พ.ศ.2562 โดยเป็นเกณฑ์ประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐทุกคน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเป็นเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะเป็นผู้นำสำคัญทางการศึกษา ที่จำเป็นต้องดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครู ชุมชน และสังคม

ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานีเขต 1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา แต่มีการขยายชั้นเรียนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนก็จะมี ความแตกต่างจากโรงเรียนที่เป็นระดับประถมศึกษาอย่างเดียวหรือที่เป็นระดับมัธยมศึกษาอย่างเดียว มีความ หลากหลายในช่วงอายุ ทั้งเด็กและวัยรุ่น ในฐานะที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการศึกษา จึง จำเป็นต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้เรียน เพราะสังคมได้มุ่งหวังให้ สถานศึกษาเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาคน โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามุ่งหวังที่จะพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้และคุณธรรม พร้อมกับรู้จักหน้าที่ของตนในสังคม (สุฉันทชนก ทรัพย์ย้อย, 2558) ดังนั้น

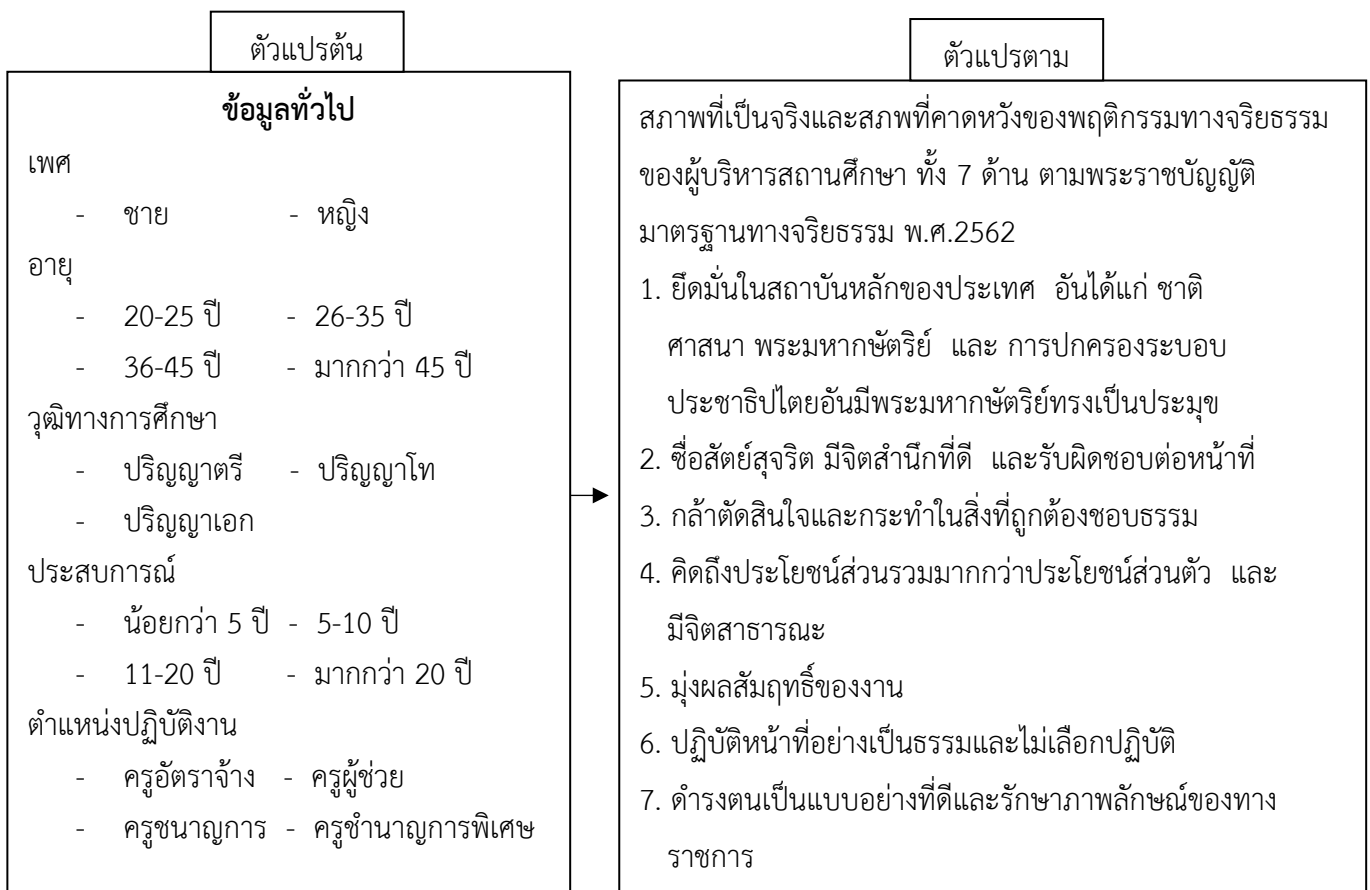

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม ในปี พ.ศ.2562 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวมาเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานทางที่กฎหมายกำหนด เป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 27 โรงเรียน ครูผู้สอน 925 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย

(Stratified Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4 โรงเรียน ครูจำนวน 145 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พุทธศักราช 2562 7 ด้าน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พุทธศักราช 2562 และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 หลังจากนั้นทำการทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 คน และหาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.98 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One Way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วย LSD

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.8 ส่วนมากมีอายุ 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.6 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.1 และ ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูเป็นส่วนมากคิดเป็นร้อยละ 40.7

จากวัตถุประสงค์ข้อ 1. พบว่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พุทธศักราช พ.ศ.2562 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสตามความคิดเห็นของครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 1.ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

สภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พุทธศักราช พ.ศ.2562 ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 1.ด้านพฤติกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 7.ด้านพฤติกรรมคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนขยายโอกาส ในภาพรวม

(n = 145)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	ระดับการปฏิบัติ							
	สภาพที่เป็นจริง				สภาพที่คาดหวัง			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.09	0.67	มาก	1	4.44	0.62	มาก	6
ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่	3.84	0.83	มาก	3	4.48	0.66	มาก	4
ด้านพฤติกรรมกล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	3.79	0.81	มาก	4	4.49	0.61	มาก	3
ด้านพฤติกรรมคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ	3.74	0.89	มาก	5	4.40	0.66	มาก	7
ด้านพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	3.73	0.94	มาก	6	4.47	0.73	มาก	5
ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ	3.52	1.06	มาก	7	4.50	0.70	มาก	2
ด้านพฤติกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	4.03	0.89	มาก	2	4.55	0.62	มาก	1
รวม	3.82	0.87	มาก		4.48	0.66	มาก	

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามรายการที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และ ต่ำสุดของแต่ละด้าน พบว่าผู้บริหารไม่แสดงตนเป็นผู้ต่อต้านการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในด้านที่ 1 อยู่ในระดับมาก เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อคำถามทั้งหมด ส่วนรายการที่ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูในโรงเรียนด้วยความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน ในด้านที่ 6 สภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับปานกลาง เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในข้อคำถามทั้ง 7 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามรายการ ที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และ ต่ำสุด ของแต่ละด้าน

(n = 145)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	สภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	
	ค่าเฉลี่ยสูงสุด	ค่าเฉลี่ยต่ำสุด
ด้านที่ 1	ผู้บริหารไม่แสดงตนเป็นผู้ต่อต้านการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.36, S.D.=0.86)	ผู้บริหารเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของประเทศชาติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.72, S.D.=0.90)
ด้านที่ 2	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบไม่กระทำการใดโดยมิชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.14, S.D.=0.83)	ผู้บริหารยอมรับความผิดพลาดของตนเองที่เกิดขึ้นได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.52, S.D.=1.07)
ด้านที่ 3	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ โดยมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดกับโรงเรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.95)	ผู้บริหารไม่คล้อยตามผู้ที่ให้ประโยชน์แก่ตนหรือมีอำนาจเหนือกว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.62, S.D.=1.13)
ด้านที่ 4	ผู้บริหารมีนโยบายที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์สธารณะสมบัติหรือสิ่งที่เป็นเจ้าของร่วมกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.99, S.D.=0.90)	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.44, S.D.=1.05)
ด้านที่ 5	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองโดยหาความรู้ใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.97, S.D.=1.00)	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.42, S.D.=1.11)
ด้านที่ 6	ผู้บริหารไม่นำเรื่องส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.67, S.D.=1.13)	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูในโรงเรียนด้วยความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.41, S.D.=1.18)
ด้านที่ 7	ผู้บริหารดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่กระทำสิ่งที่เสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.10, S.D.=0.95)	ผู้บริหารมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.96, S.D.=1.03)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามรายการที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน พบว่าผู้บริหารดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่กระทำสิ่งที่เสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ ในด้านที่ 7 อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในข้อคำถามทั้งหมด ส่วนรายการที่ผู้บริหารเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของประเทศชาติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในด้านที่ 1 อยู่ในระดับมาก เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในข้อคำถามทั้ง 7 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด ของแต่ละด้าน

(n = 145)

พฤติกรรมทางจริยธรรม	สภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	
	ค่าเฉลี่ยสูงสุด	ค่าเฉลี่ยต่ำสุด
ด้านที่ 1	ผู้บริหารไม่แสดงตนเป็นผู้ต่อต้านการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.79)	ผู้บริหารเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของประเทศไทยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.77)
ด้านที่ 2	ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบไม่กระทำการใดโดยมิชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.69)	ผู้บริหารนำข้อระเบียบและกฎหมายมาใช้ในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.78)
ด้านที่ 3	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ โดยมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดกับโรงเรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.68)	ผู้บริหารกล้าทำการลงโทษต่อครูและบุคลากรในโรงเรียนที่กระทำผิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.77)
ด้านที่ 4	ผู้บริหารทุ่มเทกำลังกายใจในการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทนโดยมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.71)	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.73)
ด้านที่ 5	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.79)	ผู้บริหารสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.80)
ด้านที่ 6	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูในโรงเรียนด้วยความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.70)	ผู้บริหารหาพิจารณาผลงานของครูด้วยความยุติธรรมและผู้บริหารไม่นำเรื่องส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.77)
ด้านที่ 7	ผู้บริหารดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่กระทำสิ่งที่ไม่เลื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.61) อยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้บริหารมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.66) อยู่ในระดับมากที่สุด

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสจำแนกตาม เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ทำงาน และ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ยกเว้น สภาพที่คาดหวัง จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ในด้านที่ 7 ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

แตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05 โดยตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ และครูอัตราจ้างมีความคาดหวังสูงกว่าตำแหน่งครู ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตาม เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงานของครู

(n = 145)

การเปรียบเทียบ	สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่คาดหวัง
เพศ ชาย - หญิง	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05
อายุ 20-25 ปี - 26-35 ปี 36-45 ปี - มากกว่า 45 ปี	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05
วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี - ปริญญาโท ปริญญาเอก	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05
ประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี - 5-10 ปี 11-20 ปี - มากกว่า 20 ปี	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05
ตำแหน่งปฏิบัติงาน ครูอัตราจ้าง - ครูผู้ช่วย ครูชำนาญการ - ครูชำนาญการพิเศษ	แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05	แตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05 โดยตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ และครูอัตราจ้างมีความคาดหวังสูงกว่าตำแหน่งครู

อภิปรายผล

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้ยังมีแนวทางในการปฏิบัติตนที่ไม่โปร่งใส ชัดเจน อย่างที่ควรจะเป็น หรือผู้บริหารอาจจะมีการแสดงความไม่เป็นธรรมโดยปฏิบัติต่อสมาชิกในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารควรจะต้องยึดกฎระเบียบเป็นสำคัญในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ เพื่อ

ไม่ให้เกิดความเสียหายจากการถูกมองว่าปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้ยึดถือความเท่าเทียมเป็นธรรม และทำให้เกิดศรัทธาต่อผู้อื่นได้ (วัลลภา ละอองเอี่ยม, 2552, หน้า 11)

2. ผลการศึกษาสภาพที่คาดหวัง ในภาพรวม พบว่า ความคาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านพฤติกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าครูมีความคาดหวังของต่อผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องของภาพลักษณ์ และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประกอบอาชีพครูถือเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในสถานศึกษาว่า เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีจรรยาบรรณ มีคุณธรรม (อาคม มากมีทรัพย์, 2556) จึงควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อการเป็นแบบอย่างทั้งต่อครู และ นักเรียน เพื่อให้มีภาพลักษณ์ที่สังคมคาดหวัง ซึ่งการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ก็จะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สถานศึกษาและบุคคลในสถานศึกษานั้นไปด้วย

3. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูในโรงเรียนด้วยความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน ในด้านที่ 6 อยู่ในระดับปานกลาง เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในข้อคำถามทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูมีความคาดหวังสูงที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติต่อครูทุกคนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ผู้บริหารจึงควรยึดหลักความเสมอภาคอย่างเหมาะสมในการทำงาน เพื่อให้ครูเกิดทัศนคติที่ดีในการได้รับความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน

สภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้าน พบว่าผู้บริหรดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่กระทำการที่เสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ ในด้านที่ 7 อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อคำถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ครูมีความเชื่อว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางจริยธรรม คือเป็นแบบอย่างที่ดีใน ทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมต้องรักษาศักดิ์ศรีและเกียรติยศของการเป็นข้าราชการ โดยสอดคล้องกับ พ.ร.บ. มาตรฐานทางจริยธรรม (ราชกิจจานุเบก, 2562) กล่าวคือ ต้องวางตนเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี

การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งปฏิบัติงาน

สภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม จำแนกตาม เพศ, อายุ, วุฒิทางการศึกษา, ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ ฟองศิริ (2558, หน้า 87) ที่ศึกษา เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5 ผลการศึกษา ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

ส่วนสภาพที่คาดหวังของครูต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม จำแนกตามเพศ, อายุ, วุฒิทางการศึกษา, ประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน โดย ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ จะมีความคาดหวังสูงกว่าตำแหน่งครู และตำแหน่งครูอัตราจ้างจะมีความคาดหวังสูงกว่าตำแหน่งครู แสดงให้เห็นว่า ในสภาพที่เป็นจริงครูทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใดต่างก็มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมสอดคล้องตรงกัน แต่ที่มีความคาดหวังแตกต่างกันระหว่างครูชำนาญการพิเศษ ครูอัตราจ้าง และครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูชำนาญการพิเศษเป็นครูที่มีวัยวุฒิ และคุณวุฒิสูงจึงคาดหวังสูง ในขณะที่ครูอัตราจ้างก็ยังเป็นครูที่เพิ่งเริ่มปฏิบัติงานจึงมีความคาดหวังสูงในพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารตามอุดมคติสากล

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. จากสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านที่ 6 ด้านพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรจะเสนอนโยบายให้มีการประเมินพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารจะสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาตนเอง และหน่วยงานต้นสังกัดสามารถจะนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาในด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. จากสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านที่ 7 ด้านพฤติกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ เป็นด้านที่ครูคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงที่สุดเป็นอันดับแรก ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของหน่วยงาน จึงควรพิจารณาให้ความสำคัญกับข้อมูลนี้ โดยเพิ่มความตระหนักในตนเองในเรื่องการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับและอยู่บนความถูกต้อง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น และสร้างความศรัทธา เชื่อมมั่นให้กับสมาชิกในหน่วยงานและสังคมอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารในทุกพื้นที่การศึกษาเพื่อจะสามารถศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันและสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์หรือนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศต่อไป

2. จากการศึกษาเป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูเท่านั้น จึงควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อที่จะสามารถทราบถึงความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารได้ในหลายด้าน จะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาตนเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดนำไปใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาบุคลากรได้ในอนาคต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พุทธศักราช 2562. เล่มที่136.

วัลลภา ละออเอี่ยม. (2552). การศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- วินิตา ไชยมงคล. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง เขาว์อารมณ์ และความผูกพันในงาน : กรณีศึกษาบุคลากรของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สามารถ พองศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุธัญชนก ททรัพย์ย่อย. (2558). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อาคม มากมีทรัพย์. (2556). *จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Kohlberg, L. (1964). *Sex difference in morality*. New York: Macmillan.
- Piaget, J. (1963). *The origins of intelligence in children*. New York: W.W. Norton & Company, Inc.